

תחרות הבלט הקלאסי

Youth American Grand Prix

(YAGP) - EUROPE 2016

מורן ברק

תחרויות בלט הן מסורת הנפוצה זה עשרות שנים בארצות הברית ובאירופה. רקדנים צעירים נוסעים בכל העולם כדי להתחרות במיטב הכישרונות בני גילם. ההכנה לתחרות ועצם המעמד תורמים לרקדנים ומקדמים אותם מקצועית. רקדן צעיר צריך להציג את עצמו לפני מיטב המורים ולחפש בין בתי הספר לבלט המובילים בעולם מקום שיעניק לו את ההכשרה הטובה ביותר ויסייע לו לבנות את הקריירה שלו. רקדנים נדרשים להציג ניסיון בימתי מגיל צעיר מאוד. כבר בגיל 12 מצפים שלרקדן יהיה ניסיון בהופעות ולכן וכל תחרות כזו היא שורה חשובה ברזומה.

YAGP (Youth American Grand Prix) היא אחת התחרויות הגדולות בעולם לרקדנים צעירים. התחרות נועדה לתמוך ברקדנים מובילים בגילאי 9-19, כדי ליצור רשת מחול בינלאומית. העמותה המנהלת את התחרות מגייסת תרומות שבאמצעותן מוענקות מלגות תמיכה לרקדנים מקצועיים כדי לאפשר להם לעמוד בעלויות ההכשרה, שיכולות להגיע לכ־100 אלף שקל בשנה. מנהלי האקדמיה, ששופטים בתחרות, מציעים מלגות לרקדנים המועדפים עליהם, והמוסדות החשובים להכשרת רקדנים נאבקים באלגנטיות על הרקדנים המבטיחים ביותר.

התחרות נערכת בזמנית בחמישה מוקדים שונים בעולם בכל רחבי ארה"ב, ביפן ובפריס. בימי התחרות, הרקדנים משתתפים בשיעורי אמן ומציגים קטעי סולו. הטובים ביותר, אלה שנכנסים לקבוצת העילית, משתתפים באפרייל בשלב הגמר, שמתקיים בלינקולן סנטר בניו יורק.

נסענו להתחרות במוקדמות בפריס שנערכו בסוף אוקטובר 2015. זו ההתנסות השנייה שלנו במעמד זה עם חמש רקדניות בנות 12-15, שנמצאות בשלב חשוב בהתפתחות הקריירה שלהן: ליאן ריזר, שחר אלטרס, אלינור אוסטרובסקי, רומי ילין ועמית חסון. הנערות, שהמחול הוא חלק בלתי נפרד מחייהן, נבחרו בראש ובראשונה על-פי המוטיבציה שלהן ועל-פי יכולתן לעמוד בלחצים. נערה שמתמידה באימוני מחול עושה זאת בעיקר מפני שהיא מרגישה שהתרומה על מאמציה עולה על המחיר שהיא משלמת. כמו בכל תחום אחר, מדובר ביכולת למצוא את האיזון הנכון בין אימוני בלט לתחומי עיסוק אחרים. הן, למשל, משתתפות במסיבות, אבל לא כמו בנות גילן. כל אחת מהן בוחרת מה טוב ומה פחות טוב מבחינתה. יש מי שיחשוב שהפחתת הביילוי במסיבות ובאתרי אינטרנט לטובת למידה, מסגרת עם משמעת והכנה לתחרות בינלאומית אינה ויתור.

ההכנות הממוקדות לתחרות נמשכו כשלושה חודשים. בכל יום השתתפו הרקדניות בשיעור קלאסי ובשיעור חיזוק. בשיעורי חיזוק עובדים על שרירי הליבה באמצעות תרגילי פילאטיס על הרצפה ובעזרת כדורים ומשטח לא יציב, המדמה עבודת פוינט על משטח צר. חלק מהתרגילים הם בעמידה

עמית חסון מתוך היפהפיה הנרדמת
מאת מריוס פטיפה, צילום: אורן כהן
Amit Hasson in *Sleeping Beauty* by
Marius Petipa, photo: Oren Cohen

במצב מקביל (לא turn out), כדי לחזק את השרירים העמוקים. ההכנות כללו גם שיעורי אקרובטיקה ותרגול של רפרטואר קבוצתי מתחום הבלט הקלאסי והמחול המודרני. בכל ערב הרקדניות נשארו לחזרות אישיות שנמשכו עד שעה מאוחרת, ובחופשות מבית הספר תוגברו השיעורים והחזרות.

בכל דקה של ריקוד שהוצג בתחרות הושקעו עשרות שעות אימון, כדי להגיע לרמת הדיוק והניקיון המצופה מרקדנים ברמה הגבוהה ביותר. בכל סולו יש דגשים משלו וכל רקדנית נדרשה להתמודד עם האתגרים הייחודיים לה. הרקדנית המבצעת את *פייט הבובה* (כוריאוגרפיה: ג'וזף באייר), למשל, היתה בעבר מתעמלת קרקע והיה עליה להתאמן רבות כדי

המטרה להתגייס יחד על מנת להזיל את העלויות הגבוהות ולעשות דברים בכוחות עצמנו, כמו כן לתת גב חזק למסורת של יוניסון למצוינות במחול. הורה שעסק בעצמו בספורט או באמנות ברמה גבוהה יכול להבין מה נדרש מהורה לילד מצטיין. להיות הורה לילד מצטיין זה משרה מלאה ומעמד מלחיץ בפני עצמו. עם זאת יש הבנה מלאה מצד ההורים שהם נדרשים למלא תפקידים וההורים קיבלו על עצמם אחריות לארגון נסיעות לחו"ל וטיפול בהזמנת הטיסות והמלונות למשתתפות. הם דאגו לבנות שלהם וגם לרקדניות האחרות, אירגנו הסעות, סייעו בהפקת מופע וגם מכרו עוגות וחולצות לכיסוי חלק מהעלויות.

העלויות גבוהות. כמו בכל תחום מקצועי בספורט או באמנות, טיפוח תלמיד מחול הוא השקעה כלכלית ניכרת. לתחרות נדרשת תלבושת מתאימה - בדרך כלל שמלת טוטו שמחירה קרוב ל-2,500 שקל; ההורים משלמים גם על שיעורים פרטיים נוספים וקונים לבנותיהם נעלי פוינט (400 שקל). התחרויות הבינלאומיות והקורסים בחו"ל גובים מכל משפחה אלפי דולרים וביולי רומי ילין ועמית חסון רקדו בקורס קיץ לבלט באקדמיה של גלסי קריקלנד ושלושה חודשים לאחר מכן הן היו שבוע בפריס. העלויות הגבוהות יוצרות מתחים רבים.

לפעמים המתחים פולשים גם לקשר הבין אישי של המארגנות והמורות עם ההורים. בינינו לבין ההורים יש יחסים טובים המבוססים על אמון רב, אבל מתחים הם חלק בלתי נפרד מההכנה לתחרות וכל המעורבים שחים בכך. מעבר לחיי היומיום העמוסים שלהם, העבודה, הטיפול בבית ובילדיהם האחרים, כהורים לבנות במסלול מצוינות הם מתמודדים עם קשיים רגשיים ייחודיים. לדוגמה, הלחצים החברתיים שבהם נתונות הרקדניות משפיעים גם עליהם. תמיד עולה השאלה עד כמה מוצדקים ההשקעה הכספית והרגשית, הנסיעות לתחרויות, המסע המפרך להגשמת חלום שעלול להסתיים בשבר. מערכות היחסים שלנו עם ההורים ועם הרקדניות מאוד צמודות ומורכבות. הנערות מבלות זמן רב יותר אתנו מאשר עם הוריהן. אנחנו דמויות מאוד משמעותיות בחייהן. לכן הרגישות במערכת היחסים הזאת גבוהה מאוד והיכולת לעבוד באופן ענייני ומקדם תלויה במוכנות של שני הצדדים לשמור על קשרים טובים למען הבנות. מההורים נדרשות גם התמדה ואמונה בבתם או בבנם. עליהם להבין שהם מאפשרים להם ללכת בדרך יוצאת דופן. מעבר לתוצאות המקצועיות, השכר העיקרי של הילד הוא התפתחות האישית.

לקראת הנסיעה אורגן ערב גאלה. במופע השתתפו רקדניות המשלחת לפריס לצד בכירי הרקדנים ממיטב הלהקות בארץ: להקת הבלט הישראלי, להקת בת שבע והכוריאוגרף הצעיר ועטור השבחים נדב צלנר. השתתפות הרקדנים המקצועיים בערב הזה נועדה להעניק לנערות הצעירות עידוד לאהבת המורשת של הבלט הקלאסי ולמצוינות במחול. הרקדנים והרקדניות סחפו את הקהל שבא לחבק בחום את המתחרות.

שעות מעטות לאחר מופע הגאלה המראנו לפריס. יצאנו כקבוצה. במחול יש חשיבות לקבוצה. צריך להשקיע בקבוצה ולטפח את כוחה. רקדן יכול להפסיד או לנצח, אבל חבריו תמיד יהיו אתו. במשלחת היו חמש רקדניות, שתי מורות (אלה נגלי ואנוכי), שתי אמהות מלוות (אבירה ריזר והילה

להפוך את הביצוע מתרגיל לריקוד. עבדנו אתה על היכולות התיאטרליות באמצעות מחקר על הדמות וחיבור לרגש דרך דימויים לפעולה. לדוגמה, המחקר האישי שעשתה התלמידה על הדמות הוביל לכך שהבובה היא פייה ולכן היא נדיבה, ביקשנו מהרקדנית להופיע בנדיבות מול הקהל ולתקשר באמצעות התנועה והבעות הפנים. העבודה על *אורורה* (כוריאוגרפיה: מריוס פטיפה) דורשת דיוק מיוחד בכפות הרגליים, בכפות הידיים, הבעה מאופקת אבל מלכותית. *קופידון*, מתוך *דון קישוט* של פטיפה, היא וריאציה שמתאימה מאוד לרקדנית קטנה ומהירה כמו שחר אלטרס, אבל בגלל גמישות יתר, נדרשה עבודה על משיכת הגוף כלפי מעלה וחיזוק שרירי הליבה. הבאת ילדה צעירה כל כך להבנה עמוקה כל כך היא משימה קשה מאוד. אבל רקדניות בעולם בגיל של שחר אוספות את הבטן למעלה באופן טבעי ועושות דאבל פואטה בלי להניד עפעף. אתה תוהה כמורה אם יש משהו שאנחנו לא אומרים להם, או האם זה אתגר מורכב במיוחד להטביע את התרבות הקלאסית בדור הישראלי צעיר. האתגר הגדול מכולן היה של אלינור אוסטורובסקי, שהתחילה לעלות על פוינט חצי שנה לפני תחילת ההכנה לתחרות. עם זאת, היא מוכשרת מאוד, חרוצה ובעלת רקע של מתעמלת אמנותית. לדעתנו יש לה מה שדרוש, רק חסר לה זמן, מפני שהיא

מבוגרת יחסית (בת 14) ולמרות שלא ציפינו להישגים בתחרות, ציפינו שהיא תשלים פערים ותכניס את ההכשרה שלה להילוך גבוה דרך הפלטפורמה של התחרות. אלינור מאוד ממוקדת ולמרות שהתחילה בנקודת פתיחה חלשה יש לה המסירות והחריצות שתמיד מוכיחה את עצמה. אלינור הצליחה תוך שלושה חודשים לבצע וריאציה של קיטרי מתוך *דון קישוט* (מאת מריוס פטיפה) בחינניות ועם 'תבלין רוס' כמו שהמורה לבלט אומרת ברוסית - 'רוסקו ספייס' של הדמות קיטרי שהוא שילוב של כוח ונשיות. בווריאציה פית הסוכר, מתוך *מפצח האגוזים* (מאת מריוס פטיפה) עבדנו עם הרקדנית רומי ילין על שחרור הראש מהצוואר ועל שחרור פרקי הידיים מהזרועות. מאז תחילת התהליך רומי גבהה, והתקשתה לשלוט בתהליך. עיקר העבודה עם רומי התמקדה בקפיצות על פוינט, מיומנות שדורשת מנח נכון של כף הרגל כשהגוף לא מכביד על הקפיצה, וכיווץ של כפות הרגליים. לצד הקושי הטכני הרב, התפקיד דורש שמירה על פנים רגועות. רומי צמחה כרקדנית בנוסף לקפיצות על פוינט התפקיד דורש שליטה בפירואטים. רומי ביצעה פירואטים וקפיצות על הפוינט בכל יום וחוותה תסכול

רב כשנפלה מהפוינט בקפיצות או כשלא סיימה את הפירואט בבלאנס. רומי בעלת אישיות מאוד חזקה והיא מאוד חרוצה. היא לא ויתרה והמשיכה להתאמן ודרך העבודה היא גילתה שפירואטים הם חלק ממנה ולא פנטזיה בלתי אפשרית. דרך הווריאציה היא התמודדה עם הקושי, ביצעה חומר מורכב המתאים לסולניות בוגרות ופרצה את תקרת הזכוכית שלה. עכשיו היא יודעת שתוכל לפרוץ עוד ועוד תקרות זכוכית.

העבודה בארץ היתה מאוד ממוקדת, עבדנו בכל יום כולל סופי שבוע וחגים שבחלקם נסענו לסטודיו של מרים קאופמן והתייעצנו לגבי כל תלמידה בטווח הקצר והארוך. עבדנו בתוך ארבעה קירות כשבחוץ צריך לנהל עולם שלם סביב הקריירה של הרקדניות (כרטיסי טיסה, תפירת תלבושות, מופע וכו...). ולכן יש מאחורי בית הספר רשת תמיכה מיוחדת במינה שנקראת אגודת הידיים, שמורכבת מהורים אשר פעילים בכל מה שקשור ללוגיסטיקה ועזרה לבית הספר.

רומי ילין מתוך *הורה* מאת אוהד נהרין, צילום אורן כהן
Romy Yelin in *Hora* by Ohad Naharin, photo: Oren Cohen

הגענו לתיאטרון שעה לפני הזמן והמתנו בקור עד לפתיחת הדלתות, כדי להיכנס לתיאטרון ולהתחיל לעבוד. אתנו עמדו מורות של מתחרים אחרים. גם הן עושות את זה כבר שנים. החלפנו חוויות וחלקנו אתן את הקשיים - החרדה שמלווה כל רקדנית שעולה על הבמה, הקושי היומיומי בעבודה, המאבק לגיוס כספים, הקשרים עם ההורים. בשיחות עם קולגות מכל העולם מצאנו שגם הן מתמודדות עם אתגרים דומים מאוד לאלה שניצבים לפתחנו. יש לציין כי ארגון התחרות היה מעולה. מאות אנשים עבדו יחד באותו סטודיו, בשקט ובכבוד הדדי. היחס של המארגנים היה לבבי והקהל שבא לצפות בתחרות היה שוחר תרבות, מאופק וממושע.

הביצועים של הרקדניות היו טובים. בבלט, הקושי הפיסי רב כל כך שברור שתהיה מעידה. החוכמה היא להתגבר ולהמשיך. גם מופע גרוע הוא הרבה פעמים נקודת מפנה חשובה בקריירה. אמן נבנה סביב חוויות של הצלחה וכישלון. גם אחרי כישלונות חשוב לחזור לסטודיו בבחישה ולהמשיך לעבוד. המתחים המנטליים בתחרות אדירים, ולכן תירגלנו הדמיות ונשימות. כל רקדנית מצאה את הריטואל שגרם לה להתעלות מעל החרדה ולהצליח להראות על הבמה באופן מיטבי את המופע שעליו התאמנה. הרקדניות היו אמורות לבצע את הסולו בדיוק כפי שהתאמנו עליו ולא לקחת סיכונים מיותרים על הבמה. השופטים בתחרות מקצועיים מספיק גם כדי לזהות פוטנציאל.

במקצה הגמר, שנערך ביום ראשון, דורגה חסון בין 12 הרקדניות הטובות. הנתונים הפיסיים שלה מעולים. יש לה גוף נהדר לבלט, יש לה חוצפה ישראלית והיא חכמה, משקיענית ופתוחה להתנסות בחומרים חדשים. היא יודעת להמציא את עצמה על הבמה בכל פעם מחדש.

בשעה 20:00, לאחר ימים ארוכים של מתח וציפייה לקראת התוצאות נערך טקס הסיום שבו הכריזו על הזוכים והמלגות. בטקס נכחו כל השופטים, משתתפי התחרות, המורים וההורים והתיאטרון היה מלא עד אפס מקום. את הטקס הנחתה אליזבת פלאטל, מנהלת בית הספר של האופרה בפריס. חיכינו לתוצאות במתח רב. רומי ילין דורגה במקום הראשון ועמית חסון דורגה שנייה בקטגוריית הבוגרים במחול מודרני, מתוך למעלה מ-500 משתתפים. חסון, כאמור, עלתה גם לשלב הגמר בבלט קלאסי וקיבלה הצעה למלגת לימודים מבלט מינכן. שחר אלטרס עלתה לשלב הגמר במחול מודרני. פרס להצטיינות בהוראה הוענק למורן ברק ולאלה נגלי.

פלאטל סיכמה את הטקס ואת התחרות כולה באמירה קצרה ומדויקת: "המשיכו לעבוד קשה, העבודה הקשה אינה נגמרת. כבדו את המוסיקה, כבדו את הכוריאוגרפיה, כבדו את המורים והקשיבו להם".

לאחרונה נודע לנו שרומי ילין ועמית חסון הוזמנו להופיע בשלוש גאלות של YAGP: בסולט לייקי סיטי (עם עבודה של נהרון), בגאלה המרכזית החותמת את עונת התחרות 2016 בגמר בלינקולן סנטר באפרייל (קטע מתוך אויסטר של ענבל פינטו ואבשלום פולק) וסיימו בקאבו במקסיקו בחודש יוני.

מורן ברק היא בעלת תואר ראשון בחינוך למחול ותעודת הוראה מטעם סמינר הקיבוצים ומשלימה תואר שני באקדמיה למחול בירושלים. ב-2002 ייסדה את בית הספר למחול במתנ"ס אבן-יהודה שקיבל הכרה מטעם משרד התרבות ופרסים ארציים כגון הפרס הראשון בתחרות "להבה". ב-2011 ייסדה את "Unison" - בית ספר למחול, העוסק בקידום וחינוך למצוינות במחול מגיל צעיר, ומכין את הרקדן לקריירה במחול.

אלטרס). אלה נגלי השתתפה בעבר בתחרויות מחול ופיתחה קריירה בינלאומית. היא רקדה בבלט המלכותי של הולנד, בבלט גטבורג, בבלט הישראלי ובפריקט של האופרה. נגלי מביאה אתה ידע שרכשה ממיטב המורים בעולם, ביניהם מרים קאופמן מפתח תקוה, ששיתפה פעולה אתנו וליוותה את תלמידתה אליאל ממרוד לתחרות.

לוח הזמנים בפריס היה צפוף ודחוס: שיעורי בלט, חימום, חזרות על הבמה, הסעות, איפור, סידור שיער ומעט מנוחה. לאורך השבוע המתח היה רב. הקפדנו על בריאותן של הרקדניות. למשל, וידאנו שכולן לובשות טייץ מתחת לגרביונים ושני זוגות גרביים; שכולן אוכלות מספיק חלבונים ופחמימות; דאגנו, כמובן, גם להיבטים המנטליים - שיהיו ממוקדות בעצמן ויאגרו כוחות לתחרות, שנמשכה שלושה ימים מלאים. כדי לחזק את המורל שלהן, להתאוורר ולשמוח על עצם ההשתתפות בתחרות, יצאנו עם הגיענו לפריס לראות את העיר.

היום הראשון לתחרות, יום שישי. הרקדניות התחרו בקטגוריה של מחול עכשווי. ביום זה כל רקדנית השתתפה במקצה של בנות גילה, והיתה אפשרות לצפות בריקודי הסולו של המתחרות האחרות. העבודות על הבמה כללו אלמנטים אקרובטיים ולוו במוסיקה דרמטית. הניצגות שלנו הציגו עבודות מזווית קצת אחרת: סולו של נדב צלנר - עדכני, חצוף, טכני מאוד, מהיר וזורש יכולות תיאטרליות גבוהות וכושר גופני מעולה. בקטגוריית הצעירים - ג'וניור, הסולו הישראלי דורג במקום גבוה מבין כמאה משתתפים. בקטגוריית הבוגרים - סיניור, הצגנו שתי עבודות סולו של הכוריאוגרף אוהד נהרון.

בשבוע הזה היינו שם בשביל הילדות, במיוחד כדי לחזק אותן מנטלית. בבית הספר אנחנו עובדים בהתאם להנחיות של פסיכולוג ספורט, בשיעורים עצמם אנחנו מעודדות את הבנות לפרוץ קדימה. לפני העלייה לבמה המתח היה רב וכל משתתפת היתה זקוקה לעידוד כדי להתגבר על הפחד. דאגנו שירגישו הכי יפות בעולם, הכי מוכנות בעולם, הדרכנו אותן להסתכל רק על עצמן. לפני התחרות עצמה עמדה לרשותן רבע שעה בלבד להרגיש את הבמה, בזמן שכל המתמודדות והמורים על הבמה. בזמן המועט הזה עליהן לחוש את הפרופורציות של הבמה ולחשוב כמו מהנדסות או ארכיטקטיות של החלל כאשר יש עוד 25 מתמודדות כמוהן. הדרכנו אותן למצוא את האמצע ולהתעלם מהסחות הדעת ולהרגיש את הבמה כאלו שהם לבד.

התחרות משמשת גם סמינר להשתלמות. בכל בוקר בשלושת ימי התחרות התקיימו באופרה של פריס שיעורי בלט קלאסי בקבוצות לפי גיל. את השיעורים העבירו מיטב המאסטרים לבלט בעולם וצפו בהם שופטים שהם מנהלי בתי הספר של האופרה בפריס, הבלט המלכותי בלונדון וכן המנהל האמנותי של להקת ABT, המנהל האמנותי של בלט מונטה קרלו, המנהלת האמנותית של בלט שווייץ והמנהל האמנותי של בלט מינכן. כל אלה סימנו לעצמם מועמדים פוטנציאליים למוסדות שלהם. השיעורים היו חימום טוב לקראת התחרות וגם מקור השראה.

הרמה בשיעורים ובתחרות עצמה היא מהגבוהות בעולם. הרקדנים, שחלקם משתתפים בתחרות כבר מגיל 9, מורגלים בתרבות התחרויות ובכל שנה הם מנסים לממן את שנת הלימודים הקרובה בעזרת מלגות. הרמה הטכנית, גם של רקדנים צעירים מאוד, עולה. תלמידות בנות 12 מבצעות בקלילות וריאציות של סולניות. הן יכולות לבצע גם חמישה פירואטים בלי שום מאמץ. התלבושות מרהיבות: שמלות טוטו בתפירה ידנית, מקושטות במאות אבני סברובסקי. השיער של המתמודדות עשוי להפליא וכל האביזרים - עגילים, טיירה, איפור, ריסים - מוקפדים עד הפרט האחרון. היום השני לתחרות, שבת, היה המאתגר ביותר. ביום זה, שהתמקד בבלט קלאסי, לא היה לנו שום יתרון ויצאנו לקרב קשה מול מיטב הכישרונות הצעירים בעולם, רקדניות מעולות המורגלות בתחרויות.